

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Teologická fakulta

Katedra pedagogiky

Bakalářská práce

Aktuální problémy českého vězeňství

Vedoucí práce: PhDr. Jaroslav Hála

Autor práce: Jana Marková

Studijní obor: Pedagogika volného času

Forma studia: Prezenční

2013

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svoji bakalářskou práci vypracovala samostatně, pouze s použitím uvedených pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě (v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Teologickou fakultou) elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce.

Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáváním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum

Podpis studenta

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji vedoucímu bakalářské práce **PhDr. Jaroslavu Hálovi** za cenné rady, připomínky, metodické vedení. Dále děkuji své rodině za podporu a trpělivost.

Obsah

1. ÚVOD	5
2. TEORETICKÁ ČÁST	7
2.1 VĚZEŇSTVÍ V EVROPSKÉ UNII	7
2.1.1 Vězeňství německy mluvících zemí.....	8
2.2 VĚZEŇSTVÍ V ČESKÉ REPUBLICE.....	9
2.3 AKTUÁLNÍ ČESKÉ PENITENCIÁRNÍ PROBLÉMY.....	12
2.3.1. Ekonomické problémy.....	12
2.3.2 Ubytovací kapacita.....	13
2.3.3 Bezpečnost věznic.....	15
2.3.4 Vzdělávání vězňů	16
2.3.5 Zaměstnávání odsouzených	17
2.3.6. Neukládání alternativních trestů	18
3. VÝZKUMNÁ ČÁST	21
3.1. CÍL PRÁCE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY	21
3.2 METODIKA	21
3.3. VÝSLEDKY.....	23
3.4. DISKUSE	27
4. ZÁVĚR	31
5. POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE	33
6. SEZNAM PŘÍLOH	35
ABSTRAKT.....	61
ABSTRACT.....	61

1. ÚVOD

Zájem o problematiku vězeňství ve mně probudil můj otec. Tradičnímu, vysoce společensky užitečnému vězeňskému řemeslu se poctivě a čestně věnoval dlouhých pětatřicet let. V jeho šlépějích kráčí v současnosti můj bratr působící ve Vazební věznici České Budějovice. Také já si dnes dovedu docela dobře představit, že po absolvování vysokoškolského studia se aktivně začlením do týmu penitenciárních pracovníků, pravděpodobně jako sociální pracovníce. K mému rozhodování o profesní budoucnosti významně přispěl i předmět Teorie a praxe vězeňství, který přednášel na Teologické fakultě Jihočeské univerzity PhDr. Jaroslav Hála, zkušený penitenciární psycholog a vysokoškolský učitel. Také jeho články a publikace (Prolegomena k penologii, Úvod do teorie a praxe vězeňství, Bolest a naděje vězení ad.) mi dovolily důvěrněji nahlédnout do „zamřížovaného světa“ v České republice i dalších zemích Evropské unie.

Předkládaná bakalářská práce Aktuální problémy vězeňství v České republice je sondou do současné penitenciární problematiky, a to tak, jak ji nahlízejí zkušení profesionálové dlouhodobě činní na různých postech i pracovištích Vězeňské služby České republiky.

V první kapitole Vězeňství v Evropské unii zachycuji ve stručnosti vývoj evropského vězeňství směřující k modernímu, tj. humánnímu, účinnému a bezpečnému výkonu trestu odnětí svobody. Tato cesta je v současnosti dovršena přijetím zásadního dokumentu s názvem Evropská vězeňská pravidla, který konkretizuje moderní evropskou vězeňskou filosofii pregnančně formulovanou příslušnou pracovní skupinou Rady Evropy. Pozornost poté věnuji hlavně vězeňství v německy mluvících zemích, které dle názoru odborníků může být pro rozvíjející se české vězeňství nejvíce inspirativní.

Následující část Vězeňství v České republice pojednává o obtížné a strastiplné cestě českého vězeňství až k dnešnímu stavu jeho začleňování se do náročných standardů Evropské unie, a to za podmínek pokračující finanční a hospodářské krize. V závěrečné kapitole pojednávající o stavu řešené problematiky se pod názvem Aktuální české

penitenciární problémy věnuji zpracování přehledu nejzávažnějších obtíží, těžkostí a překážek, které výše zmíněnou plnou integraci do evropských struktur brzdí nebo dokonce narušují. Vycházím přitom z odborné diskuse, která je v posledních letech vedena zvláště na stránkách časopisu České vězeňství.

Ve výzkumné části práce provádím kvalitativní výzkum. Metodou strukturovaných rozhovorů s otevřenými otázkami oslovuji deset penitenciárních odborníků působících na různých úrovních v rozmanitých profesích. Mapuji tím jejich náhled na aktuální vězeňskou problematiku, pátrám rovněž po možnostech řešení, které právě tyto zkušené pracovníci upřednostňují. Jejich vidění problémů a cest k nápravě a zlepšení pak diskutuji s využitím informací prezentovaných v odborné literatuře.

Moje práce je završena odpověďmi na dvě výzkumné otázky: 1. Proč vězeňství v České republice stále ještě nedosahuje evropských standardů? 2. Jaká řešení aktuálních penitenciárních problémů doporučují čeští odborníci? Z těchto odpovědí pak logicky vyplývají některé návrhy a doporučení, které si na závěr dovoluji uvést.

Domnívám se, že moje práce bude mít jistý význam v několika směrech. Může především pomoci české penologii i vězeňské praxi inspirací k dalšímu průzkumu této ožehavé a společensky závažné problematiky. Navazující magisterské práce by mohly být předstupněm rozsáhlejšího a jistě fundovanějšího výzkumu, který by mohl realizovat např. Institut pro kriminologii a sociální prevenci. Práce může též posloužit jako praktická pomůcka pro výuku předmětu Teorie a praxe vězeňství na Teologické fakultě Jihočeské univerzity, případně i na jiných fakultách. V neposlední řadě pak má pro mne význam osobní. Uskutečněná setkávání s lidmi, kteří nelehkému a bohužel společensky dosud nedoceňovanému vězeňskému povolání zasvětili svůj profesní a leckdy i osobní život, mě velice obohatilo a pro další životní cestu inspirovalo. Vězeňství v České republice vstupuje do moderní Evropy i přes četné překážky a obtíže. Chci se na jejich překonávání podílet.

2. TEORETICKÁ ČÁST

2.1 VĚZEŇSTVÍ V EVROPSKÉ UNII

Již na konci 19. a začátkem 20. století, se konaly mezinárodní penologické konference. Hlavně poté co převzala podnět Organizace spojených národů, směřoval vývoj jednotně k vypracování pravidel regulujících vězeňskou praxi ve vyšším počtu zemí. V roce 1958 OSN dokončila toto úsilí a vydala dokument „*Standartní minimální pravidla pro zacházení s vězni a příslušná doporučení.*“ Šlo hlavně o to, aby v civilizovaných zemích světa se dostalo vězeňství na úroveň přijatelnou z hlediska dodržování lidských práv a mohla se rozvíjet podle specifických požadavků jednotlivých zemí.¹

Potřeba pravidel byla v Evropě zvláště po druhé světové válce. Z válečných hrůz a v poválečném období se rozvinulo hnutí, které zdůrazňovalo nutnost smíření mezi nepřáteli, potřeba evropské jednoty, vynaloženého úsilí založeném na míru a mezinárodní spolupráci.²

Od 40. let prošla západní Evropa velkými ekonomickými, sociálními, politickými, kulturními a dalšími změnami. Modernizující se západní Evropu pocítili i vězni, kteří byli pod přísnější kontrolou a kritikou. Začala se zavádět vyspělejší technika střežení cel, která ušetřila práci personálu, díky tomu začalo být požadováno kvalitní zacházení s vězni. Celá společnost se snaží o humánní efektivní a bezpečné vězeňství. Cílem je, aby uvězněni lidé po propuštění dodržovali platné zákony.³ „*Plnohodnotným cílem je reintegrace, tj. všestranné zdravé a ovšem reálné znovu začlenění člověka propuštěného z výkonu vazby nebo trestu odnětí svobody do demokratické společnosti.*“⁴

Verzi mezinárodních vězeňských pravidel vytvořila Rada Evropy – instituce, která se vyznačuje mj. respektováním lidských práv a rozvojem tržní ekonomiky. Stará se o ochranu

¹ Srov. HÁLA, J., *Úvod do teorie a praxe vězeňství: Česká republika*. Vysoká škola evropských a regionálních studií, České Budějovice, 2005.

² Srov. Tamtéž.

³ Srov. Tamtéž.

⁴ Tamtéž, s.18.

lidských práv a svobod a řeší problematiku lidské důstojnosti. Orgán rady Evropy – Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, aktivně sleduje situaci ve vězeňských systémech i mimo ně, a vydává doporučení pro zlepšení poměrů. Základem práce Rady Evropy se stala Evropská vězeňská filozofie, její podstatu lze shrnout do 3 bodů:⁵

1. *„Prokazovat úctu k základním lidským právům vězně.*
2. *Odnětí svobody je samo o sobě dostatečným trestem. Vlastní pobyt ve vězení nemá být trestem navíc.*
3. *Umožňovat vězňům zlepšování jejich znalostí a schopností s cílem zvýšit jejich šance na reintegraci do společnosti.*

V roce 1987 byla Evropská pravidla dopracována a Radou Evropy doporučena členskými státy k tomu, aby se jimi „nechalý vést a inspirovat.“⁶

2.1.1 Vězeňství německy mluvících zemí

Rakousko, Německo, Švýcarsko patří k zemím, z kterých české vězeňství čerpá nejvíce zkušeností. Blízkost těchto států, ať už geografická nebo kulturní vede k navazování a rozvíjení pracovních i osobních kontaktů mezi personálem vězeňských služeb těchto zemí a České republiky.⁷

Zmíním samotné Německo, kde je nejdůležitější sankcí trest peněžní, který zabírá 85% všech trestů). Ten je uskutečňován velmi šetrným adekvátním systémem tzv. denních pokut. Jako příklad pro dodržování Evropských vězeňských pravidel si můžeme uvést právě německy mluvící země. Hlavně personál těchto zemí se k vězňům chová velice profesionálně a přirozeně lidsky. Dále můžeme vyzdvihnout materiální podmínky těchto vězeňských systémů. Nejde jen o peněžní zajištění ale i čistotu, pořádek a organizovanost těchto věznic.

⁵ Srov. HÁLA, J., *Úvod do teorie a praxe vězeňství: Česká republika*. Vysoká škola evropských a regionálních studií, České Budějovice, 2005, s.18-19.

⁶ Tamtéž, s.19.

⁷ Srov. Tamtéž, s. 33.

Pro české vězeňství je nejvíce motivující režim, který v německých věznicích je. Práce je obstarávána pro co nejvíce odsouzených ve výkonu trestu odnětí svobody i obviněných ve výkonu vazby. U mladistvých a mladých vězňů se klade důraz na vzdělání a profesní přípravu.⁸

Nejen Německo obstarává práci pro své vězně, také Švýcarské vězeňství zdůrazňuje důležitost práce nebo vzdělávání pro reintegraci vězňených lidí a v případech hodných zřetele poskytuje i jisté výhodné formy uvěznění. Například vězení po pracovní době, nebo vězení o víkendech a svátcích. Vězňený člověk tak nemusí opustit své zaměstnání, do kterého denně dochází. Větší trest pro něj je odnětí svobody ve svém volném čase.⁹

Dalším důležitým bodem v zacházení s vězni je v německých zemích sport. Jejich postavené moderní sportovní areály, jsou pro řadu věznic samozřejmostí. Další poučení si evropské vězeňství, tedy i české, může vzít v zacházení s nebezpečnými vězni. Ředitelé německých věznic kladou na vězeňský personál ty nejvyšší požadavky z hlediska kvalitativního i kvantitativního. S těmito vězni proto mohou zacházet pouze pečlivě vybraní a speciálně připravovaní zaměstnanci vězeňské služby. Protože je na tyto zaměstnance kladen větší důraz na ostražitost a práce zde je vysoce zátěžová, může být důsledkem nutnost předčasného důchodu a jiná kompenzační opatření.¹⁰

2.2 VĚZEŇSTVÍ V ČESKÉ REPUBLICCE

Už v době rakousko-uherské monarchie můžeme objevit hodnotné tradice české penologie reprezentované v první řadě osobností Františka Josefa Řezáče. Velmi aktuálně zní i dnes jeho myšlenka, aby menší provinilci a zločinci svůj trest odbyvali, a jenom nepolepšitelní a společnosti škodní, ať se do věznic zavírají. V moderním pojmosloví předchází algoritmus trestu a v jeho rámci alternativní tresty s důrazem na trest obecně prospěšných prací. Humanistická idea o nutnosti odstraňování bídy a potřebě zvyšování vzdělanosti byla sice

⁸ Srov. HÁLA, J., *Úvod do teorie a praxe vězeňství: Česká republika*. Vysoká škola evropských a regionálních studií, České Budějovice, 2005, s. 33-34.

⁹ Srov. Tamtéž s. 34.

¹⁰ Srov. Tamtéž, s. 34.

Řezáčem také vyslovena, v penologických souvislostech má však platnost širší, přinejmenším pro oblast prevence trestné činnosti.¹¹

Po vzniku Československé republiky (ČSR) v roce 1918 byl přejat justiční a vězeňský systém rakouské monarchie. Základní legislativní úprava, organizace a správa vězeňství byla postupně zdokonalována začátkem roku 1919. Hlavně byl prohlubován progresivní systém výkonu trestu, založený na postupném zmírňování vězeňského režimu v závislosti na průběhu nápravy trestanců.¹²

Po rozpadu Československé republiky, zůstal v podstatě zachován dosavadní justiční a vězeňský systém včetně základní legislativní úpravy, organizace a správy vězeňství. Každá norma (vyhlášky, výnosy, oběžníky a pokyny) byla schvalována říšským protektorem.¹³

V poválečném období, hlavně v 50. letech, zaznamenalo československé vězeňství velký úpadek. Státní trestněprávní politika uplatňováním generální represe směřovala k potlačení projevů občanského principu. Sociální jevy, které se vymykaly reglementaci prováděné státem, byly uměle kriminalizovány. Trestní právo bylo zneužíváno k prosazování politických, hospodářských a jiných státních zájmů. Pachatelé trestné činnosti byli označováni za „nepřátele socialismu“. K jejich „převýchově“ či „nápravné výchově“ sloužil nehumánní způsob výkonu trestu odnětí svobody. Vnitřní režim vězeňských zařízení byl militantní, používala se kázeň, dril a izolace od vnějšího prostředí. Až v 70. letech jsme mohli sledovat etapu spojenou s činností Výzkumného penologického ústavu. Veškeré snahy výzkumníků a praktiků byly násilně potlačeny začátkem osmdesátých let.¹⁴

Organizace spojených národů vydala v roce 1957 dokument, který se jmenoval Standartní minimální pravidla pro zacházení s vězni, který byl v 60. a 70. letech základní normou k reformě systémů věznic v zemích západní Evropy, ale i v Kanadě a USA. Československá socialistická republika v řádu tohoto dokumentu vydala zákon č. 59/1965

¹¹ Srov. s HÁLA, J., *Úvod do teorie a praxe vězeňství: Česká republika*. Vysoká škola evropských a regionálních studií, České Budějovice, 2005, s. 35-38.

¹² Srov. VSČR: *Historie vězeňství*. [online]. [cit. 2013-02-25]. Dostupné z: (<http://www.vscr.cz/generalni-reditelstvi-19/historie-104/historie-vezenstvi>).

¹³ Srov. Tamtéž.

¹⁴ Srov. HÁLA, J., *Úvod do teorie a praxe vězeňství: Česká republika*. Vysoká škola evropských a regionálních studií, České Budějovice, 2005, s. 35-38.

Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, který považujeme za základ reformy československého vězeňství. V této době se o rozvoj penologie v oblasti práva pokusil JUDr. Otto Novotný. Vydal publikaci „o trestu a vězeňství“, která měla upozornit na zacházení s vězněnými osobami. V 70. a 80. letech nebyl vydán žádný zákon o výkonu vazby a nápravné výchově. Nadále se porušovala základní lidská práva.¹⁵

Po pádu komunismu se uvolnil tlak na odstranění justičních omylů, který ve věznicích vedl až k nepokojům a vzpourám. Na počátku 90. let české vězeňství prošlo profesním rozkladem personálu, který nebyl schopen aplikovat militantní, represivní praxi a nebyl schopen přijmout a používat moderní penologické poznatky. V letech 1990-1991 bylo uvolněno 1500 osob a v dalších letech personální výměna pokračovala. Utvářela se Vězeňská služba České republiky.¹⁶

Dalším krokem reformy bylo zpracování nové koncepce, která byla v souladu s mezinárodními konvencemi. Jednalo se o demilitarizaci, decentralizaci a především o humanizaci českého vězeňství. Demilitarizace se snažila odstranit vojenský režim při zacházení s vězni. I dnes je demilitarizace jedním z principů, který se v českém vězeňství prosazuje. Decentralizace chtěla posílit moc vedoucích pracovníků a humanizace vězeňství se snažila o respektování lidských práv jedince i ve výkonu vazby nebo trestu odnětí svobody. Jedná se o uvedení českého vězeňství do souladu se Standardními minimálními pravidly pro zacházení s vězni, tak i s náročnějšími Evropskými vězeňskými pravidly.¹⁷

Na začátku třetího milénia, můžeme říci, že přijatou koncepcí se snaží realizovat, jen ne takovým tempem, které by bylo potřebné. České vězeňství vstupuje do svobodné a vyspělé Evropy a připravuje se na svoji existenci v nových podmínkách.¹⁸

¹⁵ VSČR: *Historie vězeňství*. [online]. [cit. 2013-02-25]. Dostupné z: (<http://www.vscr.cz/generalni-reditelstvi-19/historie-104/historie-vezenstvi>).

¹⁶ Srov. s HÁLA, J., *Úvod do teorie a praxe vězeňství: Česká republika*. Vysoká škola evropských a regionálních studií, České Budějovice, 2005, s. 36-37.

¹⁷ Srov. Tamtéž.

¹⁸ Srov. Tamtéž.

2.3. AKTUÁLNÍ ČESKÉ PENITENCIÁRNÍ PROBLÉMY

Mezi problémy vězeňství řadí nevládní organizace Český helsinský výbor (ČVH) nezaměstnanost vězňů, přeplněnost věznic a hygienické podmínky. V závěrečné zprávě o tříletém projektu, který byl zaměřen na podmínky ve věznicích, výbor poukazuje také na vysoký počet odsouzených v jednotlivých celách.¹⁹

V této kapitole se seznámíme se současnými penitenciárními problémy českého vězeňství. Podíváme se na problémy ekonomické, které se projevují hlavně v nedostačujících kapacitách věznic a jejich zabezpečení. Také vzdělání a zaměstnávání našich vězňů je jeden z dalších problémů.

2.3.1. Ekonomické problémy

Finanční problémy vězeňství vedou k dalším problémům. Ekonomické problémy jsou hlavně odrazem naší společnosti a kultury. Lidé začali žít individuálně. Každý člověk se snaží být úspěšný a nekouká na druhé lidi. Proč by také měl koukat na druhé lidi a platit za ně? Přitom, když by chránili celou společnost, tím by přeci chránili i sebe. Vězeňství by mělo plnit ochrannou funkci společnosti. Izolovat nebezpečné lidi od společnosti a zároveň jim poskytnout takové podmínky, aby jejich převýchova byla smysluplná.²⁰

K úkolům českého vězeňství patří bezpečnost pro společnost, pro vězeňský personál a pro vězně samotné a také pokračující humanizace českého vězeňství, která se projevuje zejména v kvalitním zacházení s vězni. Opatření k zajištění uvedených cílů se vystupňovala v závěru loňského roku v souvislosti s útekem dvou vězňů z přísně střežené plzeňské věznice Bory. Přestože se jednalo o vysoce závažnou mimořádnou událost s několika negativními důsledky pro vězeňskou službu, které si vynutily nové přístupy hlavně k plnění pracovních povinností, měla i pozitivní dopad. Tím bylo nejdříve doporučení Výboru pro obranu a bezpečnost adresované Poslanecké sněmovně ČR a poté i výzva Vládě České republiky, aby se zabývaly

¹⁹ Český Helsinský výbor, [online]. [cit. 2013-02-26]. Dostupné z: http://www.cekas.cz/oldweb/php/12_5_06_Praha_2.php.

²⁰ Srov. *Aktuální problémy českého vězeňství*, Brno, 2006, Bakalářská práce, Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, Katedra trestního práva, Vedoucí práce Doc. JUDr. Věra Kalvodová, Dr.

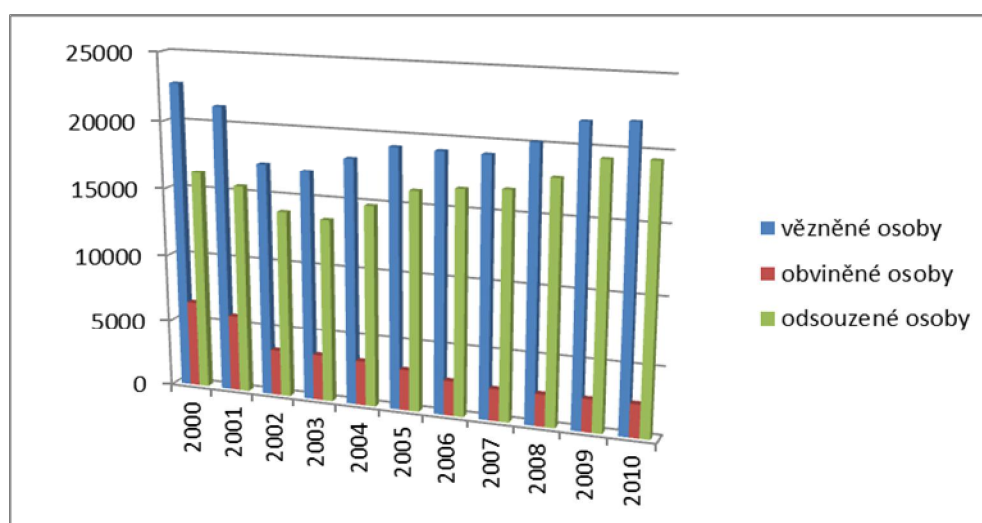
nedostatečným rozpočtovým a personálním zajištěním základních funkcí českého vězeňství.²¹

Náklady na jednoho vězně v roce 2010 byly průměrně 846 Kč/den, tj. ročně až 308 790 Kč. Při průměrném denním počtu vězňů, který byl 21 920 osob, činily celkové náklady 6,77 miliard Kč. V roce 2010 byl celkový rozpočet českého vězeňství schválen na 8,0 miliard Kč.²²

2.3.2 Ubytovací kapacita

Ubytovací kapacita, je dalším z problémů, kde se ukazuje naše ekonomická situace vězeňství. Naše věznice jsou přeplněné. Evropské vězeňské standardy doporučují 6 m² prostoru na osobu. Ve vyspělých zemích Evropské unie je to běžné, nám se zatím nedaří dosáhnout tohoto doporučení.²³

Tab.1: Počet odsouzených, obviněných a vězňů v letech 2000-2011²⁴.

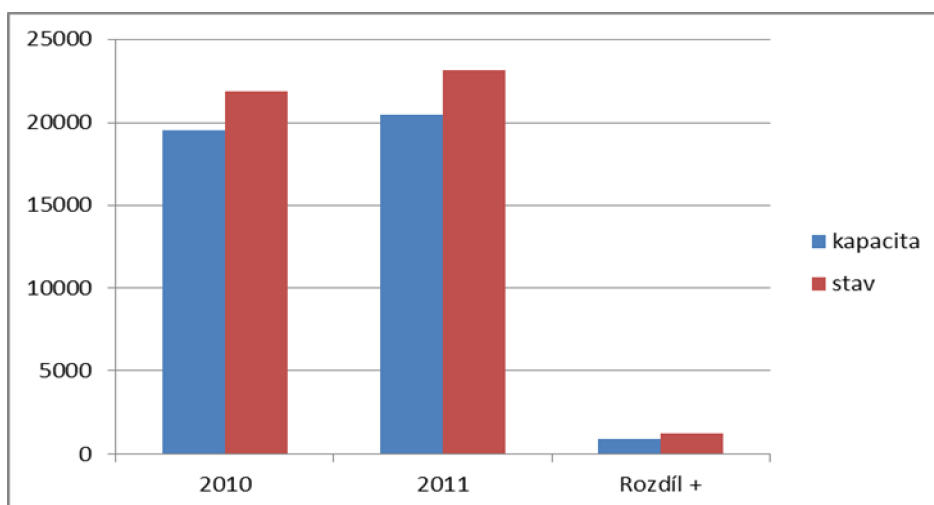
²¹ Srov. Němec, P.: *Zpráva o plnění systémových opatření v oblasti vězeňství a trestní politiky z hlediska reformy vězeňství*. in VČR: Usnesení Vlády České republiky č. 691 ke Zprávě o plnění systémových opatření v oblasti vězeňství a trestní politiky z hlediska reformy vězeňství, aktualizované ke dni 31. března 2006.

²² Srov. *Náklady na vězně* [online]. [cit. 2013-03-27]. Dostupné z: http://www.vscr.cz/client_data/1/user_files/19/file/PDF/prezentace%20VS%20C4%8CR/11-04-26%20VS%20C4%8CR%20vseobec%20WEB.pdf.

²³ Srov. *Koncepce rozvoje českého vězeňství do roku 2015: Doporučení Rady Evropy* [online]. [cit. 2013-04-04]. Dostupné z: http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/koncepce_do-roku_2015.pdf.

²⁴ Srov. *Počet odsouzených, obviněných a vězňů* [online]. [cit. 2013-03-27]. Dostupné z: http://www.vscr.cz/client_data/1/user_files/19/file/PDF/prezentace%20VS%20C4%8CR/11-04-26%20VS%20C4%8CR%20vseobec%20WEB.pdf.

Tab.2: Vývoj stavů vězněných osob a ubytovacích kapacit celkem v letech 2010 a 2011.²⁵

Hlavním problémem není nepohodlí vězňů, ale to co je důsledkem. Nedostačující kapacita vyvolává ze strany vězňů protesty, formou hladovek a jiných vzpour. Protestovali proti špatným hygienickým a sociálním podmínkám. Nedostatek WC, nedostatečný přístup k teplé vodě, špinavé oblečení, nedostatek hygienických prostředků. Tyto problémy mohou mít špatný vliv na vězněné. Není to pouze nedostatkem financí ale také nekvalitním vybavením, které je následkem ničení některými vězni.²⁶

„Dne 22. října 2001 byla v českých věznicích zahájena série hladovek a pokračovala až do 2. listopadu. Potvrdilo se, že měla být přípravou nepokojů a případné vzpoury, čehož chtěli někteří vězni využít k útěku. Kromě toho detektivové zjistili, že byla připravovaná vražda jednoho z „výše postavených vězňů“, který se neřídil pokyny.“²⁷

²⁵ Srovnej s VSCR. Vývoj stavů vězněných osob, [online]. [cit. 2013-03-03]. Dostupné z: http://www.vscr.cz/client_data/1/user_files/19/file/spr%C3%A1vn%C3%AD/statistiky/Statistick%C3%A9%20ro%C4%8Denky/Rocenska_2011.pdf.

²⁶ Srovnej s Krutina, M. a kol.: Monitoring vězeňství v České republice v roce 1999: výsledná zpráva projektu realizovaného za spolupráce ČHV, Nadace rozvoje občanské společnosti a Fordovy nadace. 1. vyd. Praha: ČHV, 2000.

²⁷ MALÁ, D. Vězeňství po česku. Sursum, 2003, s. 22.

2.3.3 Bezpečnost věznic

Bezpečnost věznic úzce souvisí s modernizujícími se technologiemi. Je nutné aby, věznice měli moderní přístroje, a mohli předejít nebezpečí. Pro vězně i pro příslušníky vězeňské služby a další pracovníky. Důležitá je také vnější bezpečnost. Jedná se o střežení věznic, zamezení průniku nedovolených předmětů. Vnitřní bezpečnostní opatření je nepostradatelnou součástí bezpečnostního systému. Technické prvky, jako detekční zařízení, komunikační prostředky, vnitřní signalizace. Technika, která je nedostačující, bývá nahrazena pracovní silou. Psychosociální klima ovlivňuje bezpečnost uvnitř vězeňského prostředí. Důležité je zmínit profesionalitu komunikace personálu s vězněnými osobami.²⁸

Tab.3:Mimořádné události.- Údaje VS ČR a Statistická ročenka ČR 2006-2011²⁹

Mimořádné události cizinců v letech 2006 – 2011

Mimořádná událost		2006		2007		2008		2009		2010		2011	
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
Útěk, únos ze stráž. věznic a eskort.	dosp.												
	mílad.												
Obvinění	dosp.												
	mílad.												
Odsouzení	dosp.					1							
	mílad.												
Odchod z nestřež. věznic	dosp.												
	mílad.												
Celkem		0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Úmrtí	dosp.						1					1	
	mílad.												
Obvinění	dosp.						1	2				1	
	mílad.												
Odsouzení	dosp.						2	2				2	
	mílad.												
Celkem		0	0	0	0	0	2	2	2	2	2	2	2
Napadení přísl. a OZ VS	dosp.	1		3	2		1	3				4	
	mílad.												
Obvinění	dosp.	4		1	3		1	1				2	
	mílad.												
Odsouzení	dosp.	4		1	3		1	1				2	
	mílad.												
Celkem		5		4	5		2	4				6	

²⁸ Srov. VSČR: *Koncepce rozvoje českého vězeňství do roku 2015*, [online]. [cit. 2013-04-04]. Dostupné z: http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/koncepce_do-roku_2015.pdf.

²⁹ *Statistická ročenka* [online]. [cit. 2013-04-04]. Dostupné z: http://www.vscr.cz/client_data/1/user_files/19/file/spr%C3%A1vn%C3%AD/statistiky/Statistick%C3%A920ro%C4%8Denky/Rocenka_2011.pdf.

V souladu s požadavkem na humanizaci probíhá zabezpečování věznic, protože jak je patrné z tabulky, útěky vězňů nejsou výjimkou.

2.3.4 Vzdělávání vězňů

Pokrokoví reformátoři zdůrazňují významnou úlohu vzdělávání v bezprostředním zacházení s vězni, i v prevenci kriminality. Základ k humanistickým úvahám pro současnost a budoucnost položilo J. A. Komenského pojetí školy jako skutečné „dílny lidskosti.“³⁰ Vzdělávání je důležitou součástí hlavně u mladistvých. Při zabezpečování povinné školní docházky spolupracuje Vězeňská služba se školami.

Červen byl ve středním odborném učilišti Vězeňské služby ČR ve znamení závěrečných učňovských zkoušek. Závěrečné učňovské zkoušky se skládaly ze zkoušky - písemné, praktické a ústní. Ve školských vzdělávacích střediscích ve věznicích Opava, Pardubice, Plzeň, Rýnovice, Valdice a Všehrady se jich zúčastnilo více než 90 studentů, z nichž celkem 87 vykonalo závěrečnou zkoušku úspěšně a získalo tak výuční list. Celkem 67 odsouzených se vyučilo ve dvouletých učebních oborech, 20 ve tříletých oborech. Každý rok se ke zkouškám dostaví i někteří odsouzení, kteří byli propuštěni z výkonu trestu před vykonáním zkoušek (v tomto roce 4). Výsledky závěrečných zkoušek, kdy 38 studentů prospělo s vyznamenáním, zdůrazňují dobrou úroveň výchovně vzdělávacího procesu v SOU. Někteří studenti prokázali u závěrečných zkoušek výborné znalosti, byli i tací, kteří neuspěli (celkem 5 studentů). Převážně se však odsouzení připravili na závěrečné zkoušky důsledně a to se projevilo nejenom v dobrém hodnocení prospěchu, ale i v kladném hodnocení úrovně závěrečných učňovských zkoušek ze strany předsedů zkušebních komisí. Poprvé v historii valdické věznice se 13. června 2006 uskutečnila ústní část maturitních zkoušek v oboru ekonomika a podnikání. Zkouška z dospělosti uzavřela jednu část spolupráce mezi Věznicí Valdice a Střední podnikatelskou školou Altman v Jičíně. Je zřejmé, že vzdělávací projekty tohoto typu mají v moderním vězeňském systému své místo, a že se s nimi budeme setkávat i v budoucnu.³¹

³⁰ Srov. s HÁLA, J., *Úvod do teorie a praxe vězeňství: Česká republika*. Vysoká škola evropských a regionálních studií, České Budějovice, 2005.

³¹ VSČR: *Historie vězeňství*. [online]. [cit. 2013-02-25]. Dostupné z: (<http://www.vscr.cz/>) Maturity ve Valdicích a závěrečné zkoušky v SOU.

Největší pozornost se ve vzdělávání věnuje u odsouzených mladistvých osob. Jako účel trestu je chápána výchova mladistvého na povolání. Jedna velká kapitola ve vzdělávání je profesní vzdělávání. V zemích Evropské Unie byl ve 2. Polovině devadesátých let mezinárodní penologický projekt: „ *New Choice*“. Cílem byla podpora lidí, kteří si ve výkonu trestu udělali některou z profesních kvalifikací, sociálním a profesním začlenění do společnosti po odpykání trestu.³²

Je nepochybné, že návrat člověka do společnosti je tvrdá realita s rizikem dalšího osobního selhání. *New Choice* položil základy založeného hnutí o zmírnění jednotlivých problémů. Když, se propuštěnému podaří, rychle uplatnit profesně snižuje se recidiva trestné činnosti a s ní návrat do vězení. I v dnešních podmínkách je velkým problémem nedostatečné propojení profesního vzdělávání s budoucími zaměstnavateli. Důvodem toho může být nedostatek financí na profesní vzdělávání ale také neochota inovovat programy.³³

2.3.5 Zaměstnávání odsouzených

Základní a naprosto nezastupitelný je v programu s odsouzenými jejich zaměstnávání. Práce rozvíjí pracovní návyky, je důležitým psychologicko- výchovným nástrojem, ale také je jedním ze zdrojů financí vězeňství. Vytváří vztah odsouzeného k práci vůbec, ale i jako k prostředku uspokojování dalších potřeb. Pracovní aktivita pomáhá vězněnému odbourat stres, a snižovat agresivitu. Evropská vězeňská pravidla ukládají odsouzenému povinnost pracovat, je-li do práce zařazen a je zdravotně způsobilý.³⁴

Novela o výkonu trestu odnětí svobody, byla schválena, dne 26. 10. 2007 poslaneckou sněmovnou. Změny, které navrhl, ministr spravedlnosti rozšířily subjekty, u kterých je možno zaměstnat vězně i bez jeho souhlasu. Tímto chtěli zvýšit počet pracujících vězňů. Bez souhlasu mohou vězně zaměstnávat obce, kraje, nemocnice, školy a další zařízení. Díky tomu mohou vězni částečně hradit pobyt ve vězení, ale také splácet výživné či platit dluhy.³⁵

³² Srov. HÁLA, J., *Úvod do teorie a praxe vězeňství: Česká republika*. Vysoká škola evropských a regionálních studií, České Budějovice, 2005.

³³ Srov. Tamtéž.

³⁴ Srov. Tamtéž.

³⁵ Srov. Sněmovna schválila zákon, který zvýší zaměstnanost vězňů [citováno dne 27.02.2013] Dostupné z <http://portal.justice.cz/ms/ms.aspx?k=4176&o=23&j=33&d=190774>.

Zaměstnanost vězňů v České republice je nepříjemně nízká. Ročenka vězeňské služby České republiky 2011 uvádí 59,6% zaměstnávaných odsouzených. Nejlepší pro vězeňství by bylo, kdyby pracovali všichni, kteří jsou zdravotně způsobilí. Pomohlo by nám využívat zahraničních zkušeností, nejlépe s praxí v německy mluvících zemích. Přínosem by bylo, kdyby instituce, které zaměstnávají vězně, měli určité výhody při zadávání zakázek pro stát, daňové úlevy a dostávaly dotace pro vytváření nových pracovních míst pro vězně.³⁶

2.3.6. Neukládání alternativních trestů

Když řekneme trest, první co se většině populace vybaví jako první je vězení, tedy trest odnětí svobody nepodmíněně. Není to jediný trest, který zná náš právní řád. Poslední roky začínají být populární tresty alternativní, které jsou z hlediska ekonomického pro stát levnější a pro odsouzeného vhodnější a účinnější než trest odnětí svobody.³⁷

Alternativní tresty můžeme rozdělit do dvou kategorií. Společným rysem je, že pachatele nezbavují svobody, ale částečně zbavují nebo omezují jeho práva. První kategorie těchto trestů je například elektronické monitorování (Anglie, Nizozemí) a kontrolovanou svobodu (Francie a Itálie). Také bychom do této kategorie mohli zařadit peněžité tresty, které zasahují do finanční svobody pachatele. Druhá kategorie se zaměřuje na negativní omezení práv a svobod a také má úmysl bolestně konfrontovat pachatele s trestným činem, který spáchal, a konfrontovat ho s jeho odpovědností vůči sobě samému a vůči společnosti. Poskytnout mu příležitost vrátit něco pozitivního oběti nebo společnosti. Zařadili bychom sem náhradu způsobené škody, kurzy sociálního výcviku, výkon bezplatné práce ve prospěch společnosti.³⁸

Alternativní tresty nabízejí jinou možnost potrestání pachatele, než je klasické uložení trestu odnětí svobody. Jedním z alternativních trestů upravených v českém trestním zákoně

³⁶Srov. HÁLA, J., *Úvod do teorie a praxe vězeňství: Česká republika*. Vysoká škola evropských a regionálních studií, České Budějovice, 2005.

³⁷ Srov. *Alternativní tresty* [online]. [cit. 2013-04-04]. Dostupné z: <http://www.bezpecnemesto.eu/prevence-kriminality/probacni-a-mediacni-sluzba/alternativni-tresty/alternativni-tresty.aspx>.

³⁸ *O Sdružení pro probaci a mediaci* [online]. 2002. 2002 [cit. 2011-01-23]. Alternativní tresty. Dostupné z [www: <http://www.spj.cz/opp/tresty/frm_tresty.html>](http://www.spj.cz/opp/tresty/frm_tresty.html).

je trest obecně prospěšných prací. Jsou do nich vkládány největší naděje, protože nabízejí nejvíce možností pro budoucí využití. Nejčastěji by to měla být práce, která je užitečná pro pachatele i pro společnost a měla by pachateli přinášet morální užitek. Práce, tu představuje výchovný prvek, aktivně se odsouzený podílí na své převýchově. Jednou z výhod je, že pachatel není vytržen se svého známého prostředí a odsouzený není vystaven riziku kriminologické infekce, kterou výkon trestu odnětí svobody přináší.³⁹

Dostáváme tak alternativu k přeplněným věznicím, kde je odsouzený izolován od společnosti a to má své špatné důsledky. Pachatel nepracuje, neorganizuje si sám volný čas. Nemusí se starat o bydlení, stravu, zdravotní péči, protože to vše mu hradí daňový poplatníci.⁴⁰ „*Nejlépe smysl alternativy v trestním právu vystihuje čtyřbodová definice:*

- 1. Alternativa je volba trestu nespojeného s odnětím svobody. Je ukládán pachateli, který by jinak byl odsouzen k trestu odnětí svobody.*
- 2. Alternativa trestu odnětí svobody nesmí zahrnovat žádnou ztrátu svobody. Jinak by mohlo jít pouze o vylepšení trestu odnětí svobody, o jeho lepší a humánnější výkon.*
- 3. Pachatel musí být schopen vyhovět stanoveným podmínkám, což se týká zejména výše ukládaného peněžitého trestu.*
- 4. Délka trvání alternativní sankce musí být úměrná trestnému činu a délce odnětí svobody, který by jinak byl za trestný čin uložen.⁴¹*

I když nepodmíněné tresty odnětí svobody mají spíše desocializační než resocializační účinky, žádá se, aby byly uplatňovány jako poslední možné řešení. Nezanedbatelné je i negativní působení vězeňského prostředí na psychiku všech osob, které jsou vězněni. Jedním z hlavních cílů, ke kterým zavedení alternativních trestů mělo dospět, snížit zasahování do osobní svobody pachatele. Proti zavádění nových alternativních praktik jsou

³⁹ Srov. *O Sdružení pro probaci a mediaci* [online]. 2002. 2002 [cit. 2011-01-23]. Alternativní tresty. Dostupné z [www: <http://www.spj.cz/opp/tresty/frm_tresty.html>](http://www.spj.cz/opp/tresty/frm_tresty.html).

⁴⁰ Srov. Černíková, V., Makariusová, V. *Sociální ochrana*. Praha: 1996, s. 111.

⁴¹ Srov. Tamtéž.

vznášeny námitky. Nejčastěji jde o názor, že alternativní opatření nenahrazují trest odnětí svobody, a v praxi zaujímají místo méně radikálních nevězeňských trestů. Pravidlo, které upravuje vztah, mezi vězeňskými a nevězeňskými tresty, nalezneme ve švédském trestním zákonu. Píší tam, že „ soud ... by měl mít především na paměti skutečnost, že trest má napomoci pachatelově adaptaci ve společnosti“.⁴²

⁴²Srov. *Alternativní tresty*, [online]. [cit. 2013-03-27]. Dostupné z: <http://trestni.juristic.cz/489620/clanek/trest3.html>.

3. VÝZKUMNÁ ČÁST

3.1. CÍL PRÁCE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY

Cílem mé práce je provést výzkumnou sondu do aktuální problematiky vězeňství, rovněž pátrám po možnostech řešení, které právě zkušení pracovníci této sféry upřednostňují. Jsem přesvědčena, že díky problémům, které jsem zmiňovala v kapitole 2.4, je možné lépe tyto řešení najít a poté aplikovat.

Základní otázky, které jsem si položila, byly dvě. První z nich: „**Proč vězeňství v České republice stále ještě nedosahuje evropských standardů?**“ Otázkou, která logicky musí přijít po té první, je: „**Jaká řešení aktuálních penitenciárních problémů doporučují čeští odborníci?**“ K tomu abych mohla vypátrat řešení, se jeví jako nejlepší varianta kvalitativní výzkum.

3.2 METODIKA

Jak, jsem se již zmiňovala v předchozích kapitolách, pro svoji práci jsem použila kvalitativní výzkum. Podle Creswella je kvalitativní výzkum proces hledání porozumění, založený na různých tradicích zkoumání daného problému.⁴³ V případě mého výzkumu se jedná o problém aktuálních penitenciárních problémů, které brzdí vývoj našeho vězeňství. Před začátkem výzkumu jsem sepsala s dotazovanými informovaný souhlas (viz příloha č. 1).

Jako metodu k získání potřebných informací, jsem se rozhodla použít strukturovaný rozhovor u vzorku, který byl složen z deseti pracovníků vězeňské služby. Tento rozhovor, vychází totiž z předpokladu co nejvíce minimalizovat efekt tazatele. Odpovídat na otázky, kdy očekáváme jednoznačnou odpověď. A to je pro můj výzkum vhodné.

⁴³ Srov. CRESWELL, J.W., *Research design: qualitative, quantitative and mixed method approaches*, Thousand Oaks: 2009, s.12.

Strukturovaný rozhovor je z pečlivě formulovaných otázek, na které respondenti odpovídají. Tento typ rozhovoru je omezenější než u jiných typů. Používáme ho, když je nutné minimalizovat kladené otázky.⁴⁴

Vlastní výzkum jsem prováděla individuálně s respondenty jednotlivých zařízení. V každém zařízení mě doprovázeli prověření pracovníci, kteří mě dovedli na pracoviště respondenta a předem mě ohlásili. Samotný rozhovor jsem prováděla v kanceláři dotazovaného, kde jsme měli klid a vhodné podmínky pro zodpovězení otázek. Rozhovor probíhal zpravidla do 20 minut. To byla doba, kdy jsem mohla zjistit potřebné informace a zároveň dotazovaný měl dostatek času na odpověď.

⁴⁴ Srov. HENDL, J., *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*, 1. Vydání, Praha:Portál, 2005. s.173

3.3. VÝSLEDKY

Výzkum byl prováděn ve čtyřech věznicích v České republice. A to ve Vazební věznici České Budějovice, Vazební věznici Teplice, Věznici Příbram a Věznici Ruzyně. V každém zařízení probíhali rozhovory s určitým počtem pracovníků. Celkový vzorek činil 10 respondentů.

Jak jsem se již už zmiňovala, můj výzkumný vzorek tvořilo deset zaměstnanců vězeňské služby z různých pracovišť. V tomto vzorku byla zastoupená různá věková skupina (viz tabulka č. 1).

Tabulka č. 1. – Věkové rozdělení respondentů

VĚKOVÁ SKUPINA	POČET
25-35 let	5
36-45 let	3
46-60 let	2
CELKEM	10

Během svého výzkumu jsem se také zaměřila mimo jiné i na jakých pracovních pozicích pracovníci pracují (tabulka č. 2), jakého dosahují vzdělání i na jejich praxi v oboru.

Tabulka č. 2 – Pracovní pozice respondentů

PRACOVNÍ POZICE	POČET
strážný	2
dozorce	2
Dozorce výkonu trestu	1
velitel směny	1
psycholog	1
náměstek	2
ředitel	1
CELKEM	10

Tabulka č. 3 – Dosažené vzdělání respondentů

VZDĚLÁNÍ	POČET
základní	0
střední odborné	0
úplné střední s maturitou	5
vyšší odborné	1
vysokoškolské	4
CELKEM	10

Tabulka č. 4. – Pracoviště respondentů

PRACOVIŠTĚ	POČET
vazební věznice České Budějovice	4
vazební věznice Teplice	3
věznice Příbram	2
věznice Ruzyně	1
CELKEM	10

Během rozhovorů bylo navrženo několik možností řešení problémů českého vězeňství (tabulka č. 5).

Tabulka č. 5. – Návrh řešení problémů českého vězeňství

NAVRŽENÉ MOŽNOSTI	POČET
Navýšit množství finančních prostředků	3
Větší využití alternativních trestů	4
Navýšit ubytovací kapacita	2
Zlepšit pracovní a finanční podmínky zaměstnanců	2
CELKEM	10

Nejvíce navrhované řešení bylo více využívat alternativních trestů a poté hned navýšit množství finančních prostředků a ubytovací kapacity. Tyto problémy se odvíjí hlavně z ekonomické situace státu. Současná recese evropského hospodářství na této ekonomické situaci má také nezanedbatelný vliv. Velká nezaměstnanost a málo peněz přímo úměrně souvisí s trestnou činností a počtem vězňů. Velký počet vězňů zvyšuje náklady státu (viz kapitola 2.4.1.). Vlivem nedostatku prostředků se snížila i kvalita obslužného personálu, zaměstnanců vězeňské služby. Postupně přišli zaměstnanci o mnohé benefity a došlo i na plošné snižování platů. Kvalitní a zkušený zaměstnanci za těchto podmínek odešli a nováčci je i přes svou snahu nedokáží plnohodnotně nahradit.

Doporučení, jak dostihnou vyspělé státy, lze shrnout pouze teoreticky a to do třech zásadních oblastí.

První možností je navýšit množství finančních prostředků plynoucích ze státního rozpočtu do resortu vězeňství. Efektivně je využít na modernizaci vězeňských zařízení, na zvýšení ubytovací kapacity a zdokonalení bezpečnostních prvků. Vybavení je pouze standartní a nelze praktikovat nové a moderní trendy v práci s vězněnými osobami. Jedním z navrhovaných řešení bylo zvýšit zaměstnanost vězňů. Také se hovoří o lepším fungování alternativních trestů, které by pomohli zlepšit a snížit kapacitu věznic.

Jako druhou možnost bych navrhovala stabilizovat vrcholový management a zajistit vedení resortu zkušenými odborníky s praxí a zkušenostmi, kteří budou mít dostatečné kompetence dlouhodobě realizovat svůj koncepční program, který povede k přiblížení se vyspělým státům.

A poslední navrhovanou možností je zlepšit pracovní a finanční podmínky zaměstnanců, tak aby tato společensky důležitá profese byla náležitě odměněna. Aby se snížila vysoká fluktuace zaměstnanců, stres v práci a volná pracovní místa se obsazovala skutečným výběrem uchazečů, kteří mají o práci zájem a ne nábořem z řad kamarádů a známých.

3.4. DISKUSE

Aktuální problémy českého vězeňství je nyní hodně řešené téma ve společnosti. I přesto, není jednoduché zjistit o nich něco víc. Snažila jsem se najít nějakou publikaci, která by se věnovala přímo problémům vězeňství, bohužel bezúspěšně. Problémů ve vězeňství je mnoho. Proto jsem se zaměřila na monitoring vězeňství v České republice a porovnání s výsledky mého výzkumu.

„Projekt byl zaměřen na monitoring situace v českých věznicích včetně věznic vazebních. Výsledkem bylo definování problémů, které determinují dnešní neuspokojivý stav českého vězeňství. Tyto problémy vyhodnotili dle kritéria závažnosti metodou pádového srovnání a tím získali hierarchii problémů:“⁴⁵

1. Nadměrné ukládání vazeb soudy
2. Neukládání alternativních trestů
3. Nízká zaměstnanost vězňů
4. Pracovní přetíženost civilních pracovníků
5. Špatná kontinuální sociální práce
6. Přeplněnost věznic
7. Nevyhovující stav věznic“

„Z výše uvedeného vyplývá, že kritická situace vězeňství má kořeny vně vězeňství samotného, a to ve špatné trestní politice implikované zejména soudy a orgány činnými v trestním řízení. Je totiž logické, že větší využívání alternativ v trestním řízení, jakož i uvážené používání vazebního stíhání, sníží počet vězňů, a tím dojde k odstranění dalších problémů determinujících současnou kritickou situaci.“⁴⁶

V porovnání mého výzkumu a monitoringu vězeňství, vidíme, že pracovníci vězeňské služby, vnímají problémy českého vězeňství. Mnoha odpovědí se shoduje i s výsledkem

⁴⁵ *Monitoring v ze ství v eské republice I. a II.*, [online]. [cit. 2013-04-04]. Dostupné z: <http://www.helcom.cz/view.php?cisloclanku=2004110405>.

⁴⁶ Tamtéž.

monitoringu. Nejčastěji uváděný problém je neukládání alternativních trestů. Pojem alternativní trest, má mnoho možností. Zde si jeho definici přiblížíme.

Například Jaroslav Hála alternativní trest definuje takto:

„Alternativní tresty, jsou tresty, které nejsou spojené s odnětím svobody. Může to být peněžitý trest, nebo trest obecně prospěšných prací, který se odlišuje od „veřejně prospěšných prací“⁴⁷

JUDr. Filip Ščerba definuje alternativní trest takto:

„Na alternativní tresty můžeme nahlížet ve dvou rovinách – jako na alternativní tresty v širším a užším pojetí. Na alternativní tresty lze v širší rovině nahlížet jako na tresty, které nejsou spojeny s trestem odnětí svobody. Takovéto nahlížení může být zavádějící, protože v této rovině by do skupiny alternativních trestů spadaly, kromě nepodmíněného trestu odnětí svobody, všechny druhy trestů uvedené v §52 TZ. Naproti tomu na alternativní tresty, v užším slova smyslu, můžeme nahlížet jako na tresty, které nahrazují nepodmíněný trest odnětí svobody.“⁴⁸

Během mého výzkumu navrhli řešení alternativních trestů celkem 4 respondenti. 3 z nich jako příklad uvedl jiný alternativní trest. Jeden respondent navrhl jako metodu **alternativního trestu domácí vězení**. Poté byl navrhnutý **trest obecně prospěšných prací**. Další dva navrhli **trest peněžitý**.

Alternativní trest domácího vězení je dle mého názoru novinkou českého vězeňství. Jde o omezení pohybu odsouzeného v určitých hodinách, většinou to bývá ve večerních hodinách. Udává se po dobu maximálně 2 let. V určený čas se odsouzený musí pohybovat v místě stanoveném soudem, bývá to místo trvalého bydliště. Tím dochází k omezení a kontrole pachatele, aniž by byl vytržen ze sociálního prostředí.⁴⁹

⁴⁷ HÁLA, J., *Úvod do teorie a praxe vězeňství: Česká republika*. Vysoká škola evropských a regionálních studií, České Budějovice, 2005.

⁴⁸ ŠČERBA, F.,: *Alternativní tresty...*, 2011, s. 31.

⁴⁹ Srov. Alternativní trest. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-04-04].

Respondent, který tento trest navrhl, se domnívá, že by to ulehčilo věznicím a vyřešil by se tím z části problém přeplněnosti věznic. Přitom bude zachována určitá míra trestu.

Alternativní trest obecně prospěšných prací umožňuje pachateli méně závažné trestné činnosti odčinit své jednání prací k obecně prospěšným účelům. Můžeme ho udělit až v rozsahu 300 hodin. Tyto hodiny musí odsouzený odpracovat rok ode dne, kdy, mu byl výkon trestu nařízen soudem.⁵⁰

Dotazovaný tento trest navrhl, protože v něm vidí do budoucna největší využití. Ví, že tento trest není úplně přísný, ale tvrdí že, proto se také neukládá několikanásobnému recidivistovi. Myslí si, že je to jedním z řešení jak vyřešit špatnou finanční stránku vězeňství a zároveň nedostačující kapacitu.

Peněžitý trest může být uložen jako samostatný trest, ale také i jako vedlejší. Výměra se stanovuje ve formě denních pokut, které vyjádří závažnost trestného činu. V případě, že odsouzený nezaplatí, může být soudem uložen náhradní trest odnětí svobody až na 4 roky.⁵¹

Poslední pracovník vězeňské služby, který navrhl jednu z metod alternativního trestu, a to peněžitý trest tvrdí že, pachatel si může sám vybrat, jaký trest bude odpykávat. Zda to bude formou pokuty, a když jí nezaplatí, dostane tvrdší trest odnětí svobody.

Alternativní trest byla jedna z navržených řešení problémů vězeňství. Dalším navrženým řešením bylo navýšit kapacitu věznic. Toto řešení poukazuje hlavně na ekonomickou situaci vězeňství. Věznice jsou přeplněné. Mnoho věznic je stavěných v centru měst a nejsou peníze ale ani prostor kam věznice zvětšovat. Myslím, že hlavním problémem není nedostatek místa spojen s nepohodlím, ale nedostačující kapacita vyvolává protesty ze strany vězňů formou vzpour. V Evropsky vyspělých zemích je kapacita 6 m² běžná. Vyjádřil se k tomu i ministr spravedlnosti v časopise české vězeňství:

⁵⁰ Srov. Alternativní trest. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-04-04].

⁵¹ Srov. Tamtéž.

„Česká republika se k evropským vězeňským standardům stále více a více přibližuje a naším cílem je v tom samozřejmě pokračovat. Těch doporučení Rady Evropy je celá řada. Jedno z nich je o velikosti životního prostoru na jednoho vězně na cele. Rada Evropy požaduje šest metrů čtverečních. Česká republika tohoto čísla zatím nedosahuje, u nás mají vězni čtyři metry čtvereční, ale i tak jsme na tom jako země bývalého východního bloku velmi dobře. Osobně se domnívám, že zvyšování zaměstnanosti a vzdělávání vězňů a snaha eliminovat recidivu je důležitější než navyšování prostředků do výstavby dalších věznic, aby bylo dosaženo většího životního prostoru pro vězně. Proto spíše uvažujeme o výstavbě nových výrobních areálů v rámci svých vězeňských zařízení, jak jsem již uvedl na začátku. Rád bych se v této souvislosti zmínil o podle mého názoru následováním hodném počínu vězeňské služby, která za pomoci práce samotných vězňů přestavěla panelový vojenský objekt na novou ubytovnu. Tím se nejen zaměstnali odsouzení, ale také se velmi ušetřilo, takže se vlastně, jak se říká, zabily dvě mouchy jednou ranou. A takových příkladů je více.“⁵²

⁵² *Rozhovor s ministrem spravedlnosti. Dostupné z:*
http://www.vscr.cz/client_data/1/user_files/19/file/PDF/Ceske%20vezenstvi/2007/cv01-2007.pdf.

4. ZÁVĚR

Společnosti se vždy odráží v systému věznění odsouzených osob. Tvrdíme, jak žijeme ve vyspělé a civilizované společnosti, ale naše vězeňství se potýká s nemalými problémy. Jedním z nejvýznamnějších problémů je nepříznivost finanční situace a od toho odvíjená přeplněnost věznic. Kvůli nedostatečné kapacitě vznikají častější konflikty mezi vězni a dochází k nepokojům. S tím vším pak úzce souvisí další velký problém a tím je bezpečnost věznic. Nejsou finanční prostředky na rekonstrukce, modernizaci nynějších prostor, natož na výstavbu nových prostorů.

Na základě získaných informací si myslím, že naše vězeňství prošlo obrovským vývojem, který do budoucna určitě bude přetrvávat. Veřejnost často hovoří o humanizaci českého vězeňství, která je podle Helsinského výboru nedostatečná. Názory některých pracovníků vězeňské služby jsou odlišené, kdy podle osobních zkušeností, některé tresty jsou příliš humánní.

Na začátku svého výzkumu jsem si stanovila dvě otázky. První otázka zněla: „**Proč vězeňství v České republice stále ještě nedosahuje evropských standardů?**“

Příslušníci vězeňské služby poukazovali na některé aktuální problémy českého vězeňství a hned navrhli několik řešení. Nejčastěji se vyskytoval problém nedostatku finančních prostředků, se kterým úzce souvisí i druhý nejvíce řešený problém, a to nedostatek kapacity ve věznicích. Oba tyto problémy měli shodně po 3 případech.(viz tabulka č. 5)

Druhou otázkou jsem se snažila zjistit: „**Jaká řešení aktuálních penitenciárních problémů doporučují čeští odborníci?**“

Z provedeného výzkumu je patrné, že pracovníci vězeňské služby, nemají takový přehled, aby zvládli na tuto otázku odpovědět. Jen někteří z nich se snažili alespoň podlé své úvahy některé řešení najít.

Problémy, kterými se v práci zabývám, nejsou všechny existující problémy. Tato problematika je natolik široká, že orientovat se v ní zvládnou pouze odborníci. Domnívám se, že nemůžu soudit, zda nastolený systém českého vězeňství je správný či ne. Ale myslím si, že prvním krokem vpřed by mělo být řádné přezkoumání financí věznic. Tím se dostáváme k velkému problému a tím je malá zaměstnanost odsouzených, která by finanční situaci velmi pomohla. Jen malá myšlenka, že by si věznice na svůj provoz vydělávaly sami je nereálná. Ale správně nakládat s přidělenými peněžními prostředky už reálné je. Proto by na vyšších pozicích měli stát příslušníci vězeňské služby se schopnostmi, které jim umožňují dobré vedení týmu.

Rozšířit by se měly také alternativní tresty, které by pomohly od napjaté situace, od které se odvíjí problémy další. Českému vězeňství by měla být věnována větší pozornost společnosti, ale nemyslím si, že by české věznice byly v katastrofálním stavu.

5. POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE

Knižní publikace:

- Aktuální problémy českého vězeňství, Brno, 2006, Bakalářská práce, Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, Katedra trestního práva, Vedoucí práce Doc. JUDr. Věra Kalvodová, Dr.
-
- CRESWELL, J., W, Research deign: qualitative, quantitative and mixed method approaches, Zhousand Oaks: 2009, ISBN 978-1-4129-6556-9
- ČERNÍKOVÁ, V., Sociální ochrana, Praha, 1998, ISBN 80-85981-97-1
- Časopis České Vězeňství, dostupné na www.vscr.cz/generalni-reditelstvi-19/ke-stezeni-112/ceske-vezenstvi-1223/
- HÁLA, J, Bolest a naděje vězení, Praha: Triton, 2007, 1. Vydání, ISBN 978-80-7387-013-3
- HÁLA, J., Teorie a praxe vězeňství II., České Budějovice: ZSF JČU, 1999, ISBN 80-7040-376-4
- HENDL, J., Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace, 1. Vydání, Praha: Portál, 2005, ISBN 80-7367-040-2
- KRUTINA, M. A KOL.: Monitoring vězeňství v České republice v roce 1999: výsledná zpráva projektu realizovaného za spolupráce ČHV, Nadace rozvoje občanské společnosti a Fordovy nadace. 1. vyd. Praha: ČHV, 2000.
- MALÁ, D., Vězeňství po česku, Sursum, 2003, ISBN- 80-7323-062-3
- ŠČERBA, F., Alternativní tresty a opatření v nové právní úpravě, Leges, 1.Vydání, ISBN 978-80-87212-68-4

Internetové zdroje:

- HÁLA,J., Penologie – rozšířený sylabus přednášek, dostupný na:
<http://penologie.hala.sweb.cz/2.htm>
- Internetové stránky helsinského výboru dostupné na:
<http://www.helcom.cz/view.php?cisloclanku=2004110405>
- Internetové stránky vězeňské služby české republiky, dostupné na:
<http://www.vscr.cz>.
- Český Helsinský výbor, dostupné : www.cekas.cz/oldweb/php/12_5_06_Praha_2.php
- Koncepce rozvoje českého vězeňství do roku 2015, Dostupné na:
http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/koncepce_do-roku_2015.pdf
- Zákon o zvýšení zaměstnanosti vězňů: dostupné na:
<http://portal.justice.cz/ms/ms.aspx?k=4176&o=23&j=33&d=190774>
- Alternativní tresty, dostupné na:
www.bezpecnemesto.eu/prevence-kriminality/probacni-a-mediacni-sluzba/alternativni-tresty/alternativni-tresty.aspx
- Sdružení pro probaci a mediaci, Dostupné na:
<http://www.spj.cz/opp/tresty/frm_tresty.html>.
- Alternativní tresty, dostupné na: <http://trestni.juristic.cz/489620/clanek/trest3.html>
- Alternativní tresty, dostupné na: www.wikipedia.cz

6. SEZNAM PŘÍLOH

- PŘÍLOHA Č. 1** – Souhlas s účastí na výzkumu
- PŘÍLOHA Č. 2** – Přepis rozhovoru s dotazovaným pracovníkem V.M.
- PŘÍLOHA Č. 3** - Přepis rozhovoru s dotazovaným pracovníkem A.P.
- PŘÍLOHA Č. 4** - Přepis rozhovoru s dotazovaným pracovníkem M.R.
- PŘÍLOHA Č. 5** - Přepis rozhovoru s dotazovaným pracovníkem P.T.
- PŘÍLOHA Č. 6** - Přepis rozhovoru s dotazovaným pracovníkem N.R.
- PŘÍLOHA Č. 7** - Přepis rozhovoru s dotazovaným pracovníkem T.S.
- PŘÍLOHA Č. 8** - Přepis rozhovoru s dotazovaným pracovníkem R.A.
- PŘÍLOHA Č. 9** - Přepis rozhovoru s dotazovaným pracovníkem H.J.
- PŘÍLOHA Č. 10** - Přepis rozhovoru s dotazovaným pracovníkem M.K.
- PŘÍLOHA Č. 11** - Přepis rozhovoru s dotazovaným pracovníkem K.D.

Příloha č. 1

Souhlas s účastí na výzkumu

Informace o výzkumu

V rámci bakalářské práce s názvem Aktuální problém českého vězeňství bude realizován výzkum formou strukturovaného rozhovoru. Získané informace budou interpretovány ve výzkumné části práce.

Všechny získané údaje jsou považovány za důvěrné a stejně tak veškeré identifikační údaje, které by mohly vést k odhalení identity respondentů, budou vynechány či změněny. Získané informace budou využity pouze pro potřeby bakalářské práce.

Písemný souhlas s účastí na výzkumu

Tímto prohlašuji, že jsem byl informován o podmínkách účasti ve výzkumu a o důvěrnosti mnou podaných informací.

„Souhlasím s poskytnutím informací slečně Markové, studentce 3. Ročníku oboru Pedagogika volného času na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích v rámci výzkumu k její bakalářské práci.“

V Českých Budějovicích dne

Podpis

Příloha č. 2.

Přepis rozhovoru s dotazovaným pracovníkem V.M.

V rozhovoru jsem označena jako „T“ (tazatel) a pracovník jako „D“ (dotazovaný)

T: „ Dobrý den, chtěla bych Vám na začátku našeho rozhovoru poděkovat, že jste souhlasil s účastí na mém výzkumu, který zpracovávám pro svoji bakalářskou práci. Cílem mého výzkumu je zjistit, jaké řešení aktuálních problémů vězeňství navrhuji a upřednostňuji zkušenější pracovníci.“

D: „ Dobrý den, nemáte vůbec zač, budu rád, když Vám budu moci svými rozhovorem alespoň trochu pomoci. Pan vedoucí mi říkal, a nastínil, o co zhruba půjde.“

T: „Bude to spočívat v tom, že mi položené otázky. Budu ráda, když odpovědi rozvinete a nebudou spočívat jen v jedné větě. Nebudu Vám do toho vstupovat, pokud bych potřebovala něco upřesnit, tak se na to zeptám následně. No, a pokud nemáte žádný dotaz, můžeme se vrhnout na první otázku.“

D: „ Ne, ne v pořádku. Můžeme začít. Vše je mi srozumitelné.

T: „Nejprve bych se Vás chtěla zeptat na váš věk?“

D: Už nejsem žádný mladík, je mi 52 let.

T: „Pokud by vás to neurazilo, můžete mi říci, jaké máte vzdělání?“

D: „Snad nevypadám, jak „trouba“. Mám vysokoškolské vzdělání.

T: „V jaké věznici působíte?“

D: „ Působím ve vazební věznici v Českých Budějovicích, ale dříve jsem působil i ve věznici Příbram.

T: „Na jaké pozici ve vězeňství působíte a jaká je délka vaší praxe?“

D: „ Působil jsem na různých pozicích, ale nyní ve vazební věznici České Budějovice působím jako náměstek.

T: „Děkuji za odpověď. A teď se posuneme trochu více do vašeho oboru. České vězeňství nedosahuje takových kvalit jako vězeňství v německy mluvících zemích. Myslíte, že splňuje normy, které udávají Evropská vězeňská pravidla? Jaký na to máte názor?

D: „ Dle mého názoru vězeňství v ČR nedosahuje standardů evropských systémů proto, že Evropská pravidla vězeňství mají pouze doporučující charakter, kterými se jednotlivé státy nemusejí řídit. Tyto pravidla jsou sice u nás teoreticky přijímaná, v praxi se však podle nich naše vězeňství neřídí. Důvodů proč je tomu tak, může být více například nedostatek finančních prostředků, velký počet vězněných osob a neukládání alternativních trestů.

T: „ Co si myslíte, že by bylo potřeba, aby vězeňství v České republice dosahovalo evropských standardů?“

D: „ K tomu, aby vězeňství v ČR dosahovala evropských standardů by bylo zapotřebí, aby si vláda ČR a MS ČR vzali za vzor vězeňství v jiných vyspělých evropských státech (např. ve SRN) a snažili se aplikovat jejich systém na naše vězeňství.

T: „ Děkuji za velmi obsáhlou odpověď. A teď se dostaneme k otázce, která logicky musí přijít. Můžete Vaše tvrzení zdůvodnit a navrhnout nějaké řešení?

D: „ Z doslechu vím, že čeští odborníci na penitenciární problematiku doporučují s ohledem na výrazný pokles vězněných osob, aby konečně VS ČR začala účelově pracovat s obviněnými a odsouzenými a využila toho, že již není až tak potřeba řešit přeplněnost jednotlivých věznic. V současné době je to jedinečná šance, aby se naše vězeňství alespoň trochu přiblížilo k vězeňským systémům západních evropských zemí.

Příloha č. 3.

Přepis rozhovoru s dotazovaným pracovníkem A.P.

V rozhovoru jsem označena jako „T“ (tazatel) a pracovník jako „D“ (dotazovaný)

T: „ Dobrý den, chtěla bych Vám na začátku našeho rozhovoru poděkovat, že jste souhlasil s účastí na mém výzkumu, který zpracovávám pro svoji bakalářskou práci. Cílem mého výzkumu je zjistit, jaké řešení aktuálních problémů vězeňství navrhuji a upřednostňují zkušení pracovníci.“

D: „ Dobrý den, nemáte vůbec zač. Snad Vám mé odpovědi k něčemu budou. Snažil jsem se na to trochu připravit.“

T: „Bude to spočívat v tom, že mi zodpovíte položené otázky. Budu ráda, když odpovědi rozvinete a nebudou spočívat jen v jedné větě. Nebudu Vám do toho vstupovat, pokud bych potřebovala něco upřesnit, tak se na to zeptám následně. No, a pokud nemáte žádný dotaz, můžeme se vrhnout na první otázku.“

D: „ Určitě, pojďme na to.

T: „Nejprve bych se Vás chtěla zeptat na váš věk?“

D: (smích) Kolik byste mi řekla? Je mi 40 let.

T: „Pokud by vás to neurazilo, můžete mi říci, jaké máte vzdělání?“

D: „ Tak za to se snad stydět nemusím. Udělala jsem si vyšší odbornou školu. Není to vysokoškolské, ale k mé práci mi to stačí.

T: „V jaké věznici působíte?“

D: „Působím ve vazební věznici České Budějovice.“

T: „Na jaké pozici ve vězeňství působíte a jaká je délka vaší praxe?“

D: „V oblasti vězeňství působím již 9 let a momentálně jsem na pozici velitele směny.

T: „Děkuji za odpověď. A teď se posuneme trochu více do vašeho oboru. České vězeňství nedosahuje takových kvalit jako vězeňství v německy mluvících zemích. Myslíte, že splňuje normy, které udávají Evropská vězeňská pravidla? Jaký na to máte názor?“

D: „Penitenciární systém v ČR se po roce 1990 značně přiblížil evropským vězeňským standardům. Po „Sametové revoluci“ došlo k tzv. demilitarizaci a depolitizaci odzbrojeného sboru, který se změnou zákona o státní službě stal „moderním bezpečnostním sborem“. Tuto změnu přivítala většina příslušníků s radostí a přijala ji jako pozitivní krok přiblížení se k evropským standardům. Změnou zákona o státní službě, zákonem o výkonu vazby a zákonem o výkonu trestu odnětí svobody, tak byly jasně stanoveny cíle směřující nejen k bezpečnostním, ale zejména k humanizačním trendům. Toť filosofie tehdejší polistopadové vlády, která stejně jako ta dnešní zapoměla na jeden důležitý aspekt a to jsou odpovídající ekonomické a materiální podmínky bez kterých nelze stanovené cíle realizovat. Žalostný stav objektů vězeňské služby, nedostatek odborného personálu, přeplněné věznice, nedostatečně aplikovaný a nefunkční systém alternativních trestů včetně elektronického monitoringu vězňů (trest domácího vězení), to jsou hlavní příčiny toho proč se prozatím ČR neintegrovala mezi evropské penitenciární systémy a za které je předmětem kritiky výboru ČPT (Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání).

T: „ Děkuji za odpověď. Je vidět, že jste se na můj rozhovor s Vámi připravoval. A teď se dostaneme k otázce, která logicky musí přijít. Můžete Vaše tvrzení zdůvodnit a navrhnout nějaké řešení?“

D: „Můj názor je, že jedním z řešení by bylo dostatečně ekonomicky a materiálně zabezpečit VS ČR. Ale nejsem si jist, zda je to úplně reálné. Další možností a jedním

z východisek by bylo zajistit práci pro všechny odsouzené, nebo změnit systém odměňování příslušníků a zaměstnanců, protože současný stav je nemotivující a neflexibilní. A Posledním krokem by bylo zkvalitnit mediální prezentaci VS ČR vůči veřejnosti.

Příloha č. 4.

Přepis rozhovoru s dotazovaným pracovníkem M.R.

V rozhovoru jsem označena jako „T“ (tazatel) a pracovník jako „D“ (dotazovaný)

T: „ Dobrý den, chtěla bych Vám na začátku našeho rozhovoru poděkovat, že jste souhlasil s účastí na mém výzkumu, který zpracovávám pro svoji bakalářskou práci. Cílem mého výzkumu je zjistit, jaké řešení aktuálních problémů vězeňství navrhuji a upřednostňují zkušení pracovníci.“

D: „ Dobrý den, nemáte vůbec zač. Sám jsem něco podobného dělal tak vím, že to není jednoduché. Doufám, že mé odpovědi budou dostatečně kvalitní, aby vám v práci k něčemu byly.“

T: „Ale určitě budou, toho bych se nebála. Rozhovor bude spočívat v tom, že mi zodpovíte položené otázky. Budu ráda, když odpovědi rozvinete a nebudou spočívat jen v jedné větě. Nebudu Vám do toho vstupovat, pokud bych potřebovala něco upřesnit, tak se na to zeptám následně. No, a pokud nemáte žádný dotaz, můžeme se vrhnout na první otázku.“

D: „ Žádný dotaz nemám, myslím, že můžeme přejít k otázkám.

T: „Nejprve bych se Vás chtěla zeptat na váš věk?“

D: „ Tak nějaký mlad'och nejsem, ale za staříka se ještě také nepovažuji. (smích). Je mi 46 let.

T: „Pokud by vás to neurazilo, můžete mi říci, jaké máte vzdělání?“

D: „ Mám vysokoškolské vzdělání

T: „V jaké věznici působíte?“

D: „ Působím ve vazební věznici Teplice.

T: „Na jaké pozici ve vězeňství působíte a jaká je délka vaší praxe?“

D: „Působím jako ředitel vazební věznice Teplice a ve vězeňství už mám odsloužených zhruba 25 let.“

T: „Děkuji za odpověď. A teď se posuneme trochu více do vašeho oboru. České vězeňství nedosahuje takových kvalit jako vězeňství v německy mluvících zemích. Myslíte, že splňuje normy, které udávají Evropská vězeňská pravidla? Jaký na to máte názor?“

D: „V současné době lze říci, že vězeňství v ČR dosahuje dosti dobrých výsledků podle „Evropských vězeňských pravidel“ Proč nedosahuje vězeňství evropských standardů je velice diskutabilní otázka. Podle několika bodů v Evropských vězeňských pravidlech, by se daly nazvat stěžejní věznice, zastaralé budovy, které je obtížné rekonstruovat, ať stávající objekty nebo objekty převzaté od armády či policie. Rekonstrukce těchto objektů je velmi nákladná a někdy i nemožná. Další stěžejním bodem jsou ubytovací kapacity dle EVP – vychází ze zastaralých budov, protože nelze zajistit samostatné ubytování, místnosti pro kulturní a jiné využití pro vězně. Není to ovšem vše, vyzdvihl bych ještě personál. Práce ve vězeňské službě především u příslušníků a občanských pracovníků, převážně na výchově obviněných a odsouzených, je náročná a namáhavá hlavně po stránce psychické. Podle EVP by měla být slušně ohodnocena, což když se podíváte, zdaleka není. Do Vězeňské služby nastupují v dnešní době převážně mladí lidé s představou dobrého a stálého výdělků, ale neznají další problémy, které tato služba obnáší. Řekl bych, že je malá informovanost veřejnosti o práci v této sféře. A jedním z největších problémů, který mě trápí je násilí a týrání vězňů. Z mého pohledu je to selhání jedince a málo kdy je cílené. Uzavřel bych to tím, že dosáhnout v současné době evropských standardů ve vězeňství bude dlouhá politicky a finančně nákladná etapa.“

T: „Děkuji za velmi obsáhlou odpověď. Je vidět, že se o tuto práci opravdu zajímáte. A teď se dostaneme k otázce, která logicky musí přijít. Můžete Vaše tvrzení zdůvodnit a navrhnout nějaké řešení?“

D: „Prvním krokem by mělo být snížení počtu vězněných osob. I přesto, že počet obviněných ve výkonu vazby se úspěšně daří snižovat, počet odsouzených dostáhl nejvyšší hodnoty za posledních devět let. K počtu snížení osob ve věznicích by pomohlo využívání všech druhů alternativních trestů. Také se navrhuje navýšení rozpočtu, což by věznicím neskutečně pomohlo. A dalším velkým krokem by bylo zaměstnávání vězněných osob. Není úplně dostačující.

Příloha č. 5.

Přepis rozhovoru s dotazovaným pracovníkem P.T.

V rozhovoru jsem označena jako „T“ (tazatel) a pracovník jako „D“ (dotazovaný)

T: „ Dobrý den, chtěla bych Vám na začátku našeho rozhovoru poděkovat, že jste souhlasil s účastí na mém výzkumu, který zpracovávám pro svoji bakalářskou práci. Cílem mého výzkumu je zjistit, jaké řešení aktuálních problémů vězeňství navrhuji a upřednostňují zkušení pracovníci.“

D: „ Dobrý den, nemáte vůbec zač.“

T: „Rozhovor bude to spočívat v tom, že mi zodpovíte položené otázky. Budu ráda, když odpovědi rozvinete a nebudou spočívat jen v jedné větě. Nebudu Vám do toho vstupovat, pokud bych potřebovala něco upřesnit, tak se na to zeptám následně. No, a pokud nemáte žádný dotaz, můžeme se vrhnout na první otázku.“

D: „ Myslím, že můžeme přejít rovnou k otázkám.

T: „Nejprve bych se Vás chtěla zeptat na váš věk?“

D: Už mám za sebou půl století. Je mi 52 let. ☺

T: „Pokud by vás to neurazilo, můžete mi říci, jaké máte vzdělání?“

D: „ Mám vystudovanou vysokou.

T: „V jaké věznici působíte?“

D: „ Působím ve věznici Příbram.

T: „Na jaké pozici ve vězeňství působíte a jaká je délka vaší praxe?“

D: „ Ve vězeňství pracuji již 17 let. Zastávám funkci náměstka.

T: „Děkuji za odpověď. A teď se posuneme trochu více do vašeho oboru. České vězeňství nedosahuje takových kvalit jako vězeňství v německy mluvících zemích. Myslíte, že splňuje normy, které udávají Evropská vězeňská pravidla? Jaký na to máte názor?

D: „Po vzniku samostatné České republiky, prošlo české vězeňství velkými změnami a hodně se přiblížilo evropským standardům vyspělých zemí. Základním předpokladem bylo přijetí všech důležitých administrativně právních legislativních předpisů (Evropská vězeňská pravidla, listina občanských práv a svobod, změny legislativy v souvislosti se vstupem do Evropské Unie). Zásadní byl proces humanizace vězeňství, kdy se přecházelo z tzv. ruského modelu (vojenský, autoritativní, represivní, snižování lidské důstojnosti), budovaného zde do r. 1989 na model pokrokovější, lidštější. Zásadním a téměř jediným důvodem zaostávání českého vězeňství je dlouhodobé podhodnocení finančních prostředků, které stát na tento resort vyčleňuje. Velký počet vězňů, zvyšuje náklady. Více vězňů znamená i méně prostoru pro činnosti vězňů ve vězeňských zařízeních. Nové věznice se téměř nestaví, staré se nákladně rekonstruuji, pošty vězňů stoupají a v těchto podmínkách nelze dodržet ani normovou ubytovací kapacitu, která je dlouhodobě překračována. Kromě ekonomických problémů financování českého vězeňství se negativně na jeho stavu podílí i malá politická stabilita v republice. Střídání levic a pravic u kormidla státu, časté změny ministrů spravedlnosti, jejich náměstků, různých poradců jsou také dalšími zásadními negativy, které české vězeňství zpomalují. Vlivem nedostatku prostředků se snížila i kvalita obslužného personálu, zaměstnanců vězeňské služby.

T: „ Děkuji za odpověď. Je vidět, že máte velký přehled. A teď se dostaneme k otázce, která logicky musí přijít. Můžete Vaše tvrzení zdůvodnit a navrhnout nějaké řešení?

D: „Doporučení jak dosáhnout vyspělé státy je velmi těžké. Myslím, že nejvíc by našemu vězeňství pomohlo navýšení množství finančních prostředků. Využít je třeba na modernizaci věznic. Poté by bylo důležité zlepšit pracovní a finanční podmínky zaměstnanců, což ale bez finančních prostředků těžko půjde.

Příloha č. 6.

Přepis rozhovoru s dotazovaným pracovníkem N.R.

V rozhovoru jsem označena jako „T“ (tazatel) a pracovník jako „D“ (dotazovaný)

T: „ Dobrý den, chtěla bych Vám na začátku našeho rozhovoru poděkovat, že jste souhlasil s účastí na mém výzkumu, který zpracovávám pro svoji bakalářskou práci. Cílem mého výzkumu je zjistit, jaké řešení aktuálních problémů vězeňství navrhují a upřednostňují zkušení pracovníci.“

D: „ Dobrý den, nemáte vůbec zač. Tak rychle už jsem zvědavý na vaše otázky. Doufám, že budu znát odpověď.“

T: „Ještě Vám řeknu, jak bude rozhovor probíhat. Bude to spočívat v tom, že mi zodpovíte položené otázky. Budu ráda, když odpovědi rozvinete a nebudou jen o jedné větě. Nebudu Vám do toho vstupovat, pokud bych potřebovala něco upřesnit, tak se na to zeptám následně. No, a pokud nemáte žádný dotaz, můžeme se vrhnout na první otázku.“

D: „ Vše je srozumitelné, myslím, že se můžeme vrhnout na otázky.

T: „Nejprve bych se Vás chtěla zeptat na váš věk?“

D: „ Už nejsem žádný mladý muž, ale mezi staré se také ještě nepovažuji. Krásný střední věk, je mi 35 let.

T: „Pokud by vás to neurazilo, můžete mi říci, jaké máte vzdělání?“

D: „ Mám úplné střední vzdělání s maturitou.

T: „V jaké věznici působíte?“

D: „ Působím ve vazební věznici Teplice.

T: „Na jaké pozici ve vězeňství působíte a jaká je délka vaší praxe?“

D: „ Působím jako dozorce výkonu trestu a ve vězeňství se pohybuji teprve 7 let.

T: „Děkuji za odpověď. A teď se posuneme trochu více do vašeho oboru. České vězeňství nedosahuje takových kvalit jako vězeňství v německy mluvících zemích. Myslíte, že splňuje normy, které udávají Evropská vězeňská pravidla? Jaký na to máte názor?“

D: „Jako hlavní problém, proč vězeňství v ČR nedosahuje evropských standardů, jsou jednoznačně finanční prostředky, které jsou v nedostačující výši. Ty stačí pouze na provoz a nezbývají na obnovu stávajících zařízení a už vůbec ne na rozvoj. Co se týče vybavení, tak je pouze standardní a nelze ani praktikovat nové a moderní trendy v práci s vězňenými osobami. Dalším problémem, který velmi ovlivňuje stav českého vězeňství je přebujelá a nedokonalá administrativa, která brání rozvoji a fungování této instituce. Aby systém bezproblémově fungoval, tak potřebuje jasná a jednoduchá pravidla, která zaměstnance nepřetěžují, ti se v nich snadno orientují a mají čas na svou práci.

T: „ Děkuji za odpověď. A teď se dostaneme k otázce, která logicky musí přijít. Můžete Vaše tvrzení zdůvodnit a navrhnout nějaké řešení?“

D: „Doporučení jsou jednoduchá bohužel těžko realizovatelná. Jako největší argument ke zlepšení situace ve vězeňství je, aby resort dostal potřebné finanční prostředky, které by zajišťovaly jeho fungování a rozvoj. Situace přeplněných věznic by určitě řešila potřeba výstavby nových věznic, které by částečně vyřešily některé problémy vězňených osob. Tím by vznikl i větší prostor pro práci odborných zaměstnanců, kteří s vězni pracují v oblasti programů zacházení a postupné resocializaci. Za stávajícího stavu jsou pouze plněny činnosti, které jsou striktně dány zákonem a na hlubší a smysluplnější činnosti bohužel nezbývá čas. Dalším doporučením v oblasti penitenciární je zvyšování kvality zaměstnanců, kteří jsou v přímém kontaktu s vězňenými osobami a mají hlavní vliv na jejich převýchovu.

Zde je myšleno zvyšování vzdělání, a to jak formou studia na vysokých školách, tak i formou odborných stáží a školení. Bohužel i zde se negativně promítají finance a vysoká pracovní vytíženost, kdy nelze ani těch pár, co jsou v současné době realizovány obsadit.

Příloha č. 7.

Přepis rozhovoru s dotazovaným pracovníkem T.S.

V rozhovoru jsem označena jako „T“ (tazatel) a pracovník jako „D“ (dotazovaný)

T: „ Dobrý den, chtěla bych Vám na začátku našeho rozhovoru poděkovat, že jste souhlasil s účastí na mém výzkumu, který zpracovávám pro svoji bakalářskou práci. Cílem mého výzkumu je zjistit, jaké řešení aktuálních problémů vězeňství navrhují a upřednostňují zkušení pracovníci.“

D: „ Dobrý den, nemáte vůbec zač. Snad Vám ve vašich cílech trochu pomůžu.

T: „ Rozhovor bude to spočívat v tom, že mi zodpovíte položené otázky. Budu ráda, když odpovědi rozvinete a nebudou spočívat jen v jedné větě. Nebudu Vám do toho vstupovat, pokud bych potřebovala něco upřesnit, tak se na to zeptám následně. No, a pokud nemáte žádný dotaz, můžeme se vrhnout na první otázku.“

D: „ Jistě. Tak asi můžeme přejít k první otázce.

T: „Nejprve bych se Vás chtěla zeptat na váš věk?“

D: „ Je mi krásných 45 let. No, když se nad tím zamyslím, už mi táhne na 50 😊

T: „Pokud by vás to neurazilo, můžete mi říci, jaké máte vzdělání?“

D: „ Proč by mě to mělo urazit? Mám vystudovanou vysokou školu v oboru psychologie.

T: „V jaké věznici působíte?“

D: „ Působím ve vazební věznici Teplice.

T: „Na jaké pozici ve vězeňství působíte a jaká je délka vaší praxe?“

D: „Vzhledem k tomu, že mám vystudovanou vysokou školu v oboru psychologie, tak pracuji jako psycholog. V tomto oboru se pohybuji již 16 let.

T: „Děkuji za odpověď. A teď se posuneme trochu více do vašeho oboru. České vězeňství nedosahuje takových kvalit jako vězeňství v německy mluvících zemích. Myslíte, že splňuje normy, které udávají Evropská vězeňská pravidla? Jaký na to máte názor?“

D: „Pokusím se od sebe oddělit dva pohledy na tuto problematiku. A to za prvé pohled lidí tohoto státu a za druhé to bude politika státu. Ve společnosti mezi lidmi již nejméně století převládá názor, že člověk, který spáchal trestný čin, si musí odpykat trest a součástí toho trestu jsou i podmínky, za kterých trest odpykává. V současné době ekonomické krize je tento názor v myšlení lidí ještě tvrdší. Velmi negativně reagují, když vidí v médiích ilustrační obrázky z věznic, a v nich upravené cely, sportovní hřiště a podobně. Zvláště lidé, kteří pracují a jejich výdělků jim neumožní pohybovat se na hranici přežití, kdy jim po zaplacení nájemného a energií zůstává minimální část výdělku na jídlo a zaplacení ostatních výdajů a nemohou si dovolit financování například zájmových kroužků pro své děti, dovolenou, hodnotí pobyt odsouzených ve věznicích jako dobu, kdy tito odsouzení se „mají jako na rekreaci, nic nemusí, mají práva na sportovní vyžití,...“ a to vše za peníze daňových poplatníků. A druhý pohled ze strany politiky státu. Po roce 1989 převládl ve vedení státu názor, že věznic je v našem státě mnoho a že v nových společensko-politických podmínkách nebudou všechny potřebné. Vězeňství se v době společenských a ekonomických změn dostalo na samý okraj zájmu a to nejen vlády, ale i parlamentu. Bohužel na okraji zájmu je dosud. Vše je odvislé od financí. Je naprosto jasné, že je daleko snazší přijmout zákon, ve kterém, jsou přijaty evropské normy, než tento zákon aplikovat do praxe. Těžko lze beze zbytku přenést do našich podmínek zacházení s vězněnými osobami v moderních a prostorných nizozemských, norských, švýcarských či rakouských věznicích, když naše věznice nemají ani poloviční možnosti. Mám na mysli možnosti prostorové, materiální, finanční i personální. A za těchto podmínek se evropské standardy těžko dohánějí.

T: „Děkuji za odpověď. A teď se dostaneme k otázce, která logicky musí přijít. A to jaká řešení aktuální penitenciárních problémů doporučují čeští odborníci?“

D: „Na tuto otázku neumí odpovědět. Nejvíce by snad uměl odpovědět Dr. Aleš Kýr, který pracuje na generální ředitelství VS ČR nebo některý z vyučujících Institutu vzdělávání VS ČR ve Stráži pod Ralskem. Já jen vím, že touto problematikou se cíleně moc odborníků nezabývalo, a když, tak pouze okrajově v rámci řešení jiných problémů či projektů v oblasti forenzní psychologie. Myslím si, že by sem mohlo patřit třeba větší ukládání alternativních trestů, či změna trestní politiky státu.“

Příloha č. 8.

Přepis rozhovoru s dotazovaným pracovníkem R.A.

V rozhovoru jsem označena jako „T“ (tazatel) a pracovník jako „D“ (dotazovaný)

T: „ Dobrý den, chtěla bych Vám na začátku našeho rozhovoru poděkovat, že jste souhlasil s účastí na mém výzkumu, který zpracovávám pro svoji bakalářskou práci. Cílem mého výzkumu je zjistit, jaké řešení aktuálních problémů vězeňství navrhují a upřednostňují zkušení pracovníci.“

D: „ Dobrý den, nemáte vůbec zač. Snad Vám mé odpovědi k něčemu budou.

T: „Rozhovor bude to spočívat v tom, že mi zodpovíte položené otázky. Budu ráda, když odpovědi rozvinete a nebudou spočívat jen v jedné větě. Nebudu Vám do toho vstupovat, pokud bych potřebovala něco upřesnit, tak se na to zeptám následně. No, a pokud nemáte žádný dotaz, můžeme se vrhnout na první otázku.“

D: „ Myslím, že je mi vše jasné. Takže se můžete ptát.

T: „Nejprve bych se Vás chtěla zeptat na váš věk?“

D: „Kolik byste řekla? Jsem ještě krásný, mladý muž. Je mi 30 let.

T: „Pokud by vás to neurazilo, můžete mi říci, jaké máte vzdělání?“

D: „ Nestydím se za své vzdělání, i když není vysokoškolské. Mám úplné střední vzdělání s maturitou.

T: „V jaké věznici působíte?“

D: „ Působím ve vazební věznici České Budějovice.

T: „Na jaké pozici ve vězeňství působíte. A jaká je délka vaší praxe?“

D: „ Ve věznici jsem zaměstnaný jako dozorce. A působím v této oblasti teprve 5 let.

T: „Děkuji za odpověď. A teď se posuneme trochu více do vašeho oboru. České vězeňství nedosahuje takových kvalit jako vězeňství v německy mluvících zemích. Myslíte, že splňuje normy, které udávají Evropská vězeňská pravidla? Jaký na to máte názor?

D: „Jedním z hlavní problémů je právní řád v České republice a nedostatek finančních prostředků jak na materiální zabezpečení tak i finanční prostředky na navýšení počtu odborného personálu. Dalším velkým problémem bych viděl malé ukládání alternativních trestů, jako např. trest obecně prospěšných prací, ve kterém do budoucna vidím největší využití. Tento trest není úplně přísný, ale neukládá se za velké trestné činy. Je to určitě jedno z řešení jak řešit špatnou finanční stránku vězeňství a zároveň nedostačující kapacitu věznic, která je také velkým problémem.

T: „ Děkuji za odpověď. A teď k otázce, která logicky musí přijít. Můžete Vaše tvrzení zdůvodnit a navrhnout nějaké řešení?“

D: „Česká republika nemá konkrétní odborníky v oblasti penologie, což je problém sám o sobě. Myslím, že řešení by bylo právě větším uplatňováním alternativních trestů, které jsem zmiňoval, a poté možná ve větším zaměstnávání vězňů, které by trochu pomohlo zlepšit finanční situaci.

Příloha č. 9.

Přepis rozhovoru s dotazovaným pracovníkem H.J.

V rozhovoru jsem označena jako „T“ (tazatel) a pracovník jako „D“ (dotazovaný)

T: „ Dobrý den, chtěla bych Vám na začátku našeho rozhovoru poděkovat, že jste souhlasil s účastí na mém výzkumu, který zpracovávám pro svoji bakalářskou práci. Cílem mého výzkumu je zjistit, jaké řešení aktuálních problémů vězeňství navrhuji a upřednostňují zkušení pracovníci.“

D: „ Dobrý den, nemáte vůbec za co.

T: „Rozhovor bude to spočívat v tom, že mi zodpovíte položené otázky. Budu ráda, když odpovědi rozvinete a nebudou spočívat jen v jedné větě. Nebudu Vám do toho vstupovat, pokud bych potřebovala něco upřesnit, tak se na to zeptám následně. No, a pokud nemáte žádný dotaz, můžeme se vrhnout na první otázku.“

D: „ Můžeme přejít k první otázce.

T: „Nejprve bych se Vás chtěla zeptat na váš věk?“

D: „ Je mi 32 let.

T: „Pokud by vás to neurazilo, můžete mi říci, jaké máte vzdělání?“

D: „ Mám střední školu s maturitou.

T: „V jaké věznici působíte?“

D: „ Působím ve vazební věznici Teplice. Ale kdyby bylo volné místo, možná bych šel i jinam. Někam do Prahy.

T: „Na jaké pozici ve vězeňství působíte a jaká je délka vaší praxe?“

D: „Ve věznici pracuji jako strážný. A má praxe není tak velká. Jsem tu teprve krátce. Asi 3 roky.

T: „Děkuji za odpověď. A teď se posuneme trochu více do vašeho oboru. České vězeňství nedosahuje takových kvalit jako vězeňství v německy mluvících zemích. Myslíte, že splňuje normy, které udávají Evropská vězeňská pravidla? Jaký na to máte názor?

D: „Jako hlavní problém vidím přeplněnost věznic, a od toho se odvíjí malé ukládání alternativních trestů jako např. trest domácího vězení. Myslím, že by to ulehčilo věznicím a vyřešil by se tím problém přeplněnosti věznic. Dalším velkým problémem je nedostatek finančních prostředků, který si myslím se stejně nedá vyřešit.

T: „Děkuji za odpověď. A teď k otázce, která logicky musí přijít. Můžete Vaše tvrzení zdůvodnit a navrhnout nějaké řešení?

D: „Nevím, co doporučují odborníci, ale myslím si, že právě velký problém je ve financích. Takže určitě zvýšit finanční prostředky pro vězeňskou službu. A dále jak jsem zmiňoval vyřešit velkou přeplněnost věznic právě větším používáním alternativních trestů domácího vězení.

Příloha č. 10.

Přepis rozhovoru s dotazovaným pracovníkem M.K.

V rozhovoru jsem označena jako „T“ (tazatel) a pracovník jako „D“ (dotazovaný)

T: „ Dobrý den, chtěla bych Vám na začátku našeho rozhovoru poděkovat, že jste souhlasil s účastí na mém výzkumu, který zpracovávám pro svoji bakalářskou práci. Cílem mého výzkumu je zjistit, jaké řešení aktuálních problémů vězeňství navrhují a upřednostňují zkušení pracovníci.“

D: „ Dobrý den. Nemáte za co. Můžu se zeptat jak tento rozhovor bude probíhat?

T: „Rozhovor bude to spočívat v tom, že mi zodpovíte položené otázky. Budu ráda, když odpovědi rozvinete a nebudou spočívat jen v jedné větě. Nebudu Vám do toho vstupovat, pokud bych potřebovala něco upřesnit, tak se na to zeptám následně. No, a pokud nemáte žádný dotaz, můžeme se vrhnout na první otázku.“

D: „ Děkuji, myslím, že můžeme začít.

T: „Nejprve bych se Vás chtěla zeptat na váš věk?“

D: „ Jsem ještě mladoch. Je mi skoro jako Vám, teprve 25 let.

T: „Pokud by vás to neurazilo, můžete mi říci, jaké máte vzdělání?“

D: „ Vystudoval jsem střední školu s maturitou. Takže úplné středoškolské vzdělání.

T: „V jaké věznici působíte?“

D:“ Působím ve věznici v Praze. Přímo v Ruzyni.

T: „Na jaké pozici ve vězeňství působíte a jaká je délka vaší praxe?“

D: „Ve vězeňství se pohybuji teprve krátce. Jsem v tomto oboru 4 roky. Zatím na pozici strážného.

T: „Děkuji za odpověď. A teď se posuneme trochu více do vašeho oboru. České vězeňství nedosahuje takových kvalit jako vězeňství v německy mluvících zemích. Myslíte, že splňuje normy, které udávají Evropská vězeňská pravidla? Jaký na to máte názor?

D: „Velkým problémem je dlouhodobé podfinancované vězeňství. Od čeho se odvíjí zastaralé vybavení, nedostatek personálu, nízká motivace zaměstnanců a hlavně velká přeplněnost věznic. Také se málo ukládají alternativní tresty, což vidím jako závažný problém. Například peněžitý trest, ulehčil by velké přeplněnosti věznic, a zároveň by si odsouzený mohl sám vybrat, zda pokutu zaplatí, či ne a dostane trest odnětí svobody.

T: „Děkuji za odpověď. A teď k otázce, která logicky musí přijít. Můžete Vaše tvrzení zdůvodnit a navrhnout nějaké řešení?

D: „Jak už jsem zmiňoval v první otázce, jedním z řešení by bylo používání alternativních trestů, které by ulehčilo kapacitě věznic a tím trochu řešilo finanční situaci českého vězeňství, která není na dobré úrovni. Dále bych zvýšil zaměstnanost vězněných osob, která by finanční stránce také hodně pomohla.

Příloha č. 11.

Přepis rozhovoru s dotazovaným pracovníkem K.D.

V rozhovoru jsem označena jako „T“ (tazatel) a pracovník jako „D“ (dotazovaný)

T: „ Dobrý den, chtěla bych Vám na začátku našeho rozhovoru poděkovat, že jste souhlasil s účastí na mém výzkumu, který zpracovávám pro svoji bakalářskou práci. Cílem mého výzkumu je zjistit, jaké řešení aktuálních problémů vězeňství navrhuji a upřednostňují zkušení pracovníci.“

D: „ Dobrý den. Neděkujte pro mě je to maličkost.

T: „Rozhovor bude to spočívat v tom, že mi zodpovíte položené otázky. Budu ráda, když odpovědi rozvinete a nebudou spočívat jen v jedné větě. Nebudu Vám do toho vstupovat, pokud bych potřebovala něco upřesnit, tak se na to zeptám následně. No, a pokud nemáte žádný dotaz, můžeme se vrhnout na první otázku.“

D: „ Určitě můžeme jít na otázky, není nic, co by nebylo nesrozumitelné.

T: „Nejprve bych se Vás chtěla zeptat na váš věk?“

D: „ Je mi 32 let.

T: „Pokud by vás to neurazilo, můžete mi říci, jaké máte vzdělání?“

D: „ Mám úplné středoškolské vzdělání. Vystudoval jsem střední školu zakončenou maturitní zkouškou.“

T: „V jaké věznici působíte?“

D: „ Působím ve věznici v Příbrami. Pocházím totiž odtud. Tak proč někam dojíždět.

T: „Na jaké pozici ve vězeňství působíte a jaká je délka vaší praxe?“

D: „Ve věznici jsem teprve krátce, myslím, že je to 4 roky. A proto jsem teprve na pozici strážného. Doufám, že časem bych se mohl dostat i výše.

T: „Děkuji za odpověď. A teď se posuneme trochu více do vašeho oboru. České vězeňství nedosahuje takových kvalit jako vězeňství v německy mluvících zemích. Myslíte, že splňuje normy, které udávají Evropská vězeňská pravidla? Jaký na to máte názor?

D: „Největším problémem jak všichni víme, je nedostatek financí ve vězeňství. Máme staré budovy, které nikdy nemohou naplnit požadavky, které udávají nově přijaté zákony a z nich vyplývající nižší normy. Takže velkým problémem je přeplněnost věznic, která by se ovšem dala zmenšit ukládáním alternativních trestů, které se v této době ovšem ještě tolik nevyužívají.

T: „Děkuji za odpověď. A teď k otázce, která logicky musí přijít. Můžete Vaše tvrzení zdůvodnit a navrhnout nějaké řešení?

D: „Jak jsem již zmiňoval určitě větší ukládání alternativních trestů, které snad do budoucna bude vyšší a vyšší, v možných případech samozřejmě. Dalším východiskem pro špatnou finanční situaci by mohlo být větší zaměstnávání odsouzených, které by naší ekonomické situaci určitě velmi pomohlo. Nikdy jsem se nezajímal, co kdo navrhuje pro zlepšení, ale myslím si, že právě tyto možnosti, které jsem navrhl, budou jedny z hlavních.

ABSTRAKT

MARKOVÁ, J., *Aktuální problémy českého vězeňství*, České Budějovice 2013, Bakalářská práce, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra psychologie, Vedoucí práce PhDr. Jaroslav HÁLA.

Klíčová slova: vězeňství, věznice, penologie, problémy ve vězeňství, alternativní tresty

Tato práce řeší problémy v dnešním vězeňství. Zabývá se zaměstnáváním vězňů, bezpečností věznic, ubytovací kapacitou. Dále také shrnuje historii českého vězeňství a současný stav vězeňství evropské unie. V praktické části je popsán cíl práce. Cílem této práce nebyl jen zmapovat problémy českého vězeňství, ale také zjistit jaký náhled na to mají pracovníci vězeňské služby.

ABSTRACT

MARKOVÁ, J., *Current Issues in the Czech prison*, České Budějovice, 2013, Bachelor thesis, The Aouth Bohemian University in České Budějovice, Faculty of Theology, Department of Psychology, Supervisor of the thesis PhDr. Jaroslav Hála.

Key words: prison, jail, penology, problems in the prison system, alternative punishment

This text addresses issues in today's prison system. It deals with the employment of prisoners, prison security, accommodation capacity. It also summarizes the history of the Czech prison system and the current state of the prison system of the European Union. In the practical part describes the objective of the work. The aim of this work was not just map out the problems of the prison system, but also find out what kind of a preview of the personnel of the prison service.